

6 Şubat Kahramanmaraş Depremleri

Sonrası Kentsel Risklerin Yeniden Düşünülmesi

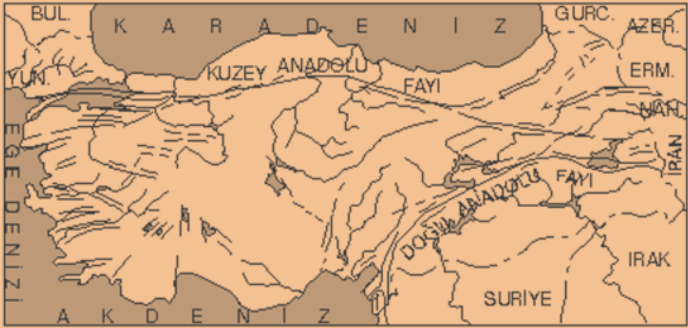
TMMOB MİMARLAR ODASI

MİMARLIK

ve EĞİTİM

KURULTAYI

10-11 KASIM
2023

Cumhuriyetin
İkinci Yüzyılı ve
Mimarlık Eğitimi

Doç. Dr. Ali Tolga ÖZDEN
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

DİRENÇLİLİK (*ESNEKLİK*):

Bir birey veya topluluğun tehlikeli bir oluşumun etkilerini, zamanında ve etkili olarak tahmin etme, öngörme, önleme, azaltma ve iyileştirme kapasitesi. (AFAD)

Holling (1973) dirençlilik terimini ilk olarak "sistemlerin kalıcılığının ve değişim ve rahatsızlığı absorbe etme ve popülasyonlar veya durum değişkenleri arasındaki aynı ilişkileri sürdürme yeteneklerinin bir ölçüsünü" tanımlamak için kullanmıştır.

Dirençlilik, bir sistemin rahatsızlığı absorbe etme ve tamamen işleyen bir sistem olarak yeniden organize olma kapasitesi olarak tanımlanır. Sadece bir sistemin rahatsızlıktan önce var olan duruma (veya birden fazla duruma) geri dönme kapasitesini değil, aynı zamanda öğrenme ve adaptasyon yoluyla durumu ilerletme kapasitesini de içerir.

SAĞLAMLIK !!! DİRENÇLİLİK !!!

MİLAT !!!

17 AĞUSTOS 1999

Merkez üssü Kocaeli'nin Gölcük ilçesi olan ve yerel saatle 03.02'de gerçekleşen Marmara depremi, Ankara'dan İzmir'e kadar geniş bir alanda hissedildi.

Yaklaşık 45 saniye süren 7.4 büyüklüğündeki depremde resmi raporlara göre 17 bin 840 insan hayatını kaybetti, 23 bin 781 kişi yaralandı. Büyük can ve mal kaybına neden olan depremde 285 bin 211 ev ve 42 bin 902 iş yeri de yıkıldı veya ağır hasar gördü hasar gördü.

Ekonomik maliyet: bugünün rakamları ile 200 Milyar Dolar

MİLAT !!!

17 AĞUSTOS 1999

	Mesken sayısı	İskan başına maliyet (US\$)	Toplam maliyet (milyon dolar)
Tümüyle tahrip olmuş	93618	20000	1872
Orta şiddette etkilenmiş	104693	8000	838
Hafif şiddette etkilenmiş	113382	3000	340
Toplam	311693	9785	3050

Kaynak: World Bank, Marmara Earthquake Assesment Report, 1999.

MİLAT !!!

17 AĞUSTOS 1999

(*YİNE YENİ YENİDEN*) **MİLAT !!!**

6 ŞUBAT 2023

KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİ

Ekonomik maliyet: 104 Milyar Dolar olarak tahmin edilmektedir...

Can Kaybı: 50.500 kişi...

Doğrudan etkilenen kent sayısı 11...

Doğrudan etkilenen Nüfus 14 milyon...

Hasarlı bina sayısı 100 binin üzerinde...

6 Şubat 2023 Depremleri Sonrası Süreç:

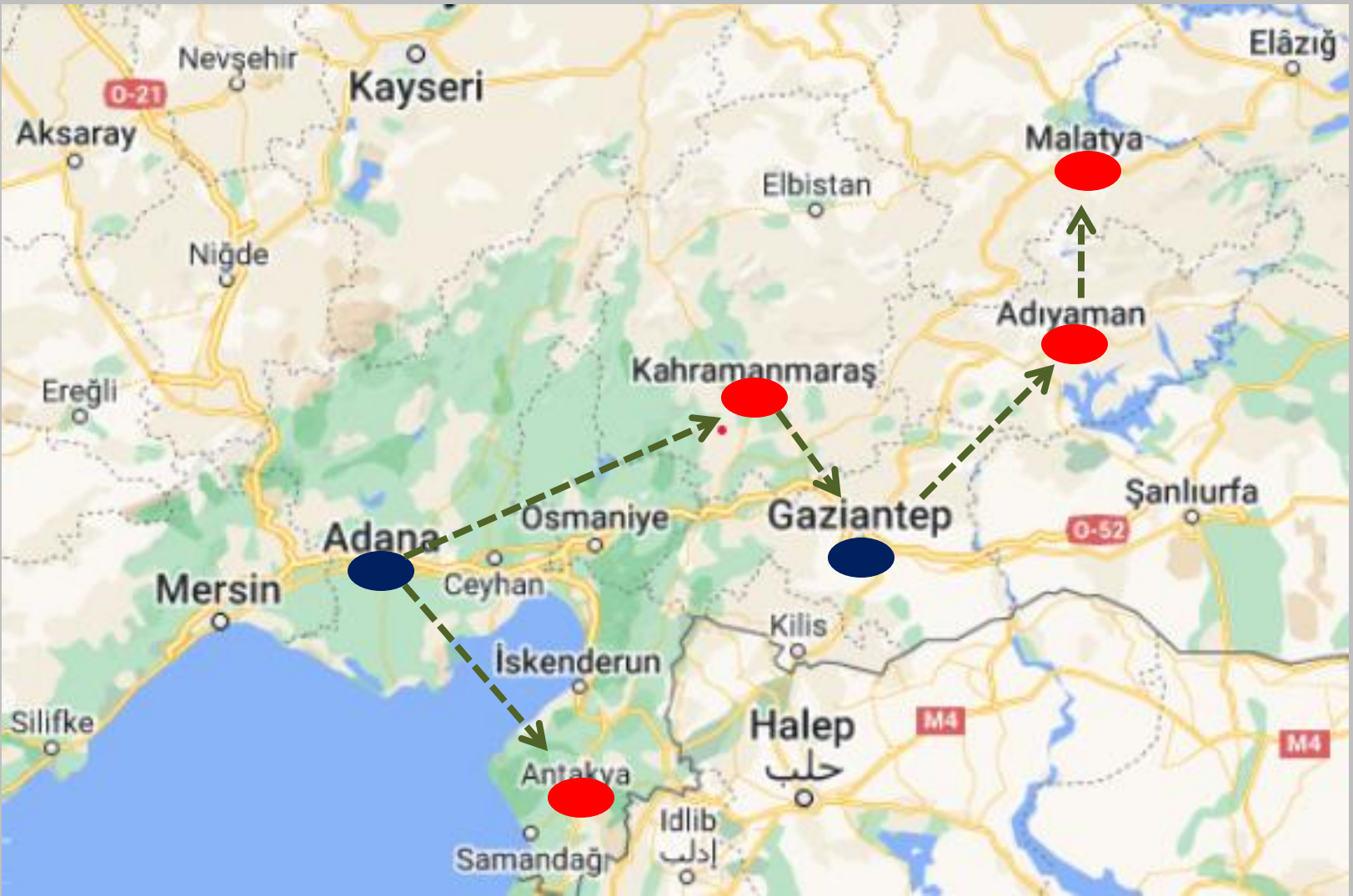
☐ AFETE MÜDAHALE, İLK YARDIM, ARAMA-KURTARMA, TAHLİYE, ACİL BARINMA

☐ İYİLEŞTİRME (REHABİLİTASYON) ve GEÇİCİ BARINMA (*Normal Yaşama Dönüş...*)

★ → *Bulduğumuz zaman dilimi*

☐ YENİDEN YAPIM

☐ (Hazırlık!!! Risk Azaltma!!!)

Google haritalar, 2023

TMMOB Mimarlar Odası Teknik İnceleme Çalışması
28 Mart – 3 Nisan 2023

Teknik İnceleme ve Yerinde Gözlem Ziyareti (28 Mart – 3 Nisan 2023):

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler,

- Yapısal ve Yapısal Olmayan Hasarlar,
- Enkaz kaldırma ve döküm alanlarının durumu,
- Geçici yerleşim alanlarının (Çadırkentler ve Konteyner Kentler) durumu,
- Eğitim ve Sağlık Altyapısının durumu,
- Ekonomik ve sosyo-kültürel etkilenmişliğin boyutları,
- Afet sonrası yeni inşa edilecek (TOKİ) konut alanlarının değerlendirilmesi

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Antakya, 30 Mart 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Antakya, 30 Mart 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Kritik Tesisler!!!

Sağlık Yapıları - Hastaneler

Antakya, 30 Mart 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Kritik Tesisler!!!

İtfaiye Tesisleri

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

600 Evler Sitesi
5 Katlı 58 Blok

Antakya, 5 Şubat 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

600 Evler Sitesi
5 Katlı 58 Blok
Can kaybı 1200 kişi...

Antakya, 30 Mart 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Antakya, 30 Mart 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Antakya, 30 Mart 2023, Antakya Kırsalı

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Ulrich Beck
Üretilmiş Riskler!!!

Antakya, 30 Mart 2023, Antakya Kırsalı

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Kahramanmaraş, 31 Mart 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Kahramanmaraş, 31 Mart 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Kültür Varlıkları !!!

Kahramanmaraş, 31 Mart 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Kültür Varlıkları !!!

Restorasyon !!!

KoruMA !!!

Adıyaman, 1 Nisan 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Küçük Sanayi Siteleri

İşyeri Sürdürülebilirliği

Kahramanmaraş, 31 Mart 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Kahramanmaraş, 31 Mart 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

BOSTANBAŞI Mahallesi

Malatya, 2 Nisan 2023,

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

BOSTANBAŞI Mahallesi

Malatya Bostanbaşı: Kayısı bahçelerine gökdelen diktiler...

https://www.youtube.com/watch?v=tfAC_u7Qhqq

Malatya, 2 Nisan 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Adıyaman, 1 Nisan 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Adiyaman, 1 Nisan 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Kahramanmaraş, 31 Mart 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Malatya, 2 Nisan 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Adıyaman, 1 Nisan 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Antakya, 30 Mart 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Kahramanmaraş – Gaziantep yolu, 31 Mart 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Antakya, 30 Mart 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Antakya ve Kahramanmaraş, 30-31 Mart 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Adıyaman, 1 Nisan 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Malatya, 2 Nisan 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Antakya, Nisan 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Adıyaman, 1 Nisan 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

Antakya, 30 Mart 2023

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

SEKAMER Alanı

Kahramanmaraş Kalıcı Konut Alanı, 31 Mart 2023

TOKİ'nin Kahramanmaraş'ta konut yapacağı alana itiraz: "Türkiye'de tek, dünyada üç yerde olan gen merkezi inşaat alanına çevrilmesin"

<https://www.indytrk.com/node/616116/haber/toki%CC%87nin-kahramanmara%C5%9Fta-konut-yapaca%C4%9F%C4%B1-alana-itiraz-t%C3%BCrkiyede-tek-d%C3%BCnyada-%C3%BC%C3%A7>

Toplu Konut İdaresi'nin (TOKİ) depremzedelerin barınması için konut inşası için seçilen yerlerden biri de Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nin (KSÜ) bilimsel araştırmalarının yapıldığı SEKAMER alanı.

Burası üniversiteye bağlı ziraat fakültesi tarafından bilimsel altyapı ve gen merkezi olarak kullanılan yaklaşık 400 dönümden oluşuyor.

Tarım amaçlı kullanılan bu alan, ceviz patenti ve araştırmaları açısından "kilit öneme sahip" yer olarak nitelendiriliyor.

Edinilen bilgiye göre 30 yıllık emek ve kaynak harcanan alanda bilimsel altyapısı olan ürünler yetiştiriliyor.

Buraya inşaat yapılmasına itirazlar var. Bilim insanları başta olmak üzere çevrecilerin tepkilerine rağmen alanın 135 dönümünde inşaat çalışmalarına ayrıldı. Kalan 250 dönümün, inşaat alanı olmaktan kurtarılması, çalışmaların başka yere yönlendirmesi gerektiği ifade ediliyor.

Afetten etkilenen yerleşim alanlarındaki temel gözlemler

GÖLBAŞI - Adıyaman

GÖLBAŞI - Adıyaman

1 Nisan 2023

GÖLBAŞI - Adıyaman

1 Nisan 2023

GÖLBAŞI - Adıyaman

1 Nisan 2023

GÖLBAŞI - Adıyaman

1 Nisan 2023

GÖLBAŞI - Adıyaman

1 Nisan 2023

Bundan sonrası.....???

❑ Geçici Barınma Alanlarının - Konteyner Kentlerin kurulum ve işletme süreçlerinin yeniden değerlendirilmesi, insanların orta ve uzun vadede artacak, değişecek ve farklılaşacak ihtiyaçlarına cevap verecek esnek düzenlemelerin yapılması,

❑ Geçici Barınma Alanlarında eğitim ve sağlık altyapısının oluşturulması, güvenlik ve emniyet sorunlarına karşı gerekli önlemlerin alınması,

❑ Geçici Barınma Alanlarında yaşayacak insanların ve özellikle engelli bireyler ile kırılgan nüfusun ihtiyaçlarına yönelik düzenlemelerin yapılması, bu insanlar için mesleki, sosyo-kültürel ve ekonomik faaliyetlere katılabilecekleri, bu konularda eğitimler alabilecekleri mekansal düzenlemelerin yapılması,

❑ Geçici Barınma Alanlarında farklı kültürel yapılardan gelen insanların bir arada yaşayacakları öngörülmesi ve bu yönde birlikte yaşamayı kolaylaştırıcı mekansal ve psikososyal desteklerin verilmesi,

Bundan sonrası.....???

❑ Enkaz kaldırma ve boşaltma sahalarında gerekli sağlık önlemlerinin alınması, ayrıştırma yapılması ve mevcut kontrolsüz enkaz boşaltım sürecinin durdurularak, ortaya çıkan çevresel etkilerin en aza indirilmesi için gerekli müdahalelerin yapılması,

❑ Sosyoekonomik ve sosyokültürel yeniden canlandırılmanın gerçekleşebilmesi için ticari işletmeler ve işyerlerinin yeniden aktif hale gelmesi, içerisinde meslektaşlarımız olan mimar, şehir plancısı ve mühendislerin de yer aldığı farklı meslek gruplarının yeniden faaliyete geçebilmesi için ihtiyaç duydukları mekansal, idari, hukuksal ve finansal desteklerin sağlanması,

❑ Kentlerin ve kırsalın yeniden yapımı süreçlerinde yerel kaynaklara ve yerel işgücüne öncelik verilmesi,

❑ Yeni konut alanları için yer seçimi süreçleri ve yapı üretim süreçlerinde yerelin katılımının sağlanması, acele ile alınan merkezi ve buyurgan kararlardan geri dönülmesi, toplumsal katılımın sağlanması,

Bundan sonrası.....???

- Yerel yönetimlerin karar verebilme ve uygulayabilme kapasitelerinin yeniden oluşturulması, yerelde alınacak kararlarda sivil toplumun, meslek odalarının ve diğer paydaşların yerel yönetimlerle birlikte çalışmasının sağlanması,
- Mevcut konut üretim modelleri ile yapım sistemleri anlayışının getirdiği tipleşme ve kullanıcıya zorunlu yaşam mekanı sunma teknik ve politikalarından vazgeçilmesi, alternatif plan ve uygulama kararlarına olanak verecek, farklı yapım teknolojileri öneren, sağlıklı, sürdürülebilir ve güvenli yapı üretim alternatiflerinin üretilmesi, desteklenmesi, önceliklendirilmesi,
- Afet bölgesinde sağlık ve eğitim altyapısı, sosyokültürel donatı alanları, kamusal ve yeşil alanların hızlı bir biçimde rehabilitasyonu, güçlendirilmesi ve yeniden üretiminin sağlanması, kentsel alanlarda daha fazla açık ve yeşil alana olanak veren düzenlemelerin hızlı bir biçimde hayata geçirilmesi,

Bundan sonrası.....???

- Mevcut kentsel doku içerisinde yıkım neticesinde ortaya çıkan büyük boşlukların ve parsellerin nasıl değerlendirileceği konusunda yerelin talep ve ihtiyaçlarını önceliklendiren katılımcı bir yaklaşım ile projeler üretilmesi, kent merkezlerinin tamamıyla boşaltılması yaklaşımından vazgeçilmesi,
- Deprem bölgelerinde özellikle kentsel alanda ortaya çıkması muhtemel mülkiyet sorunları konusunda toplumsal barışı bozabilecek yaklaşımlardan uzak durulması, yerelin katılımının olduğu demokratik karar alma süreçlerinin sağlanması,
- Gerek kırsalda gerekse kentsel alanlarda afet bilinci oluşturulmasına yönelik ve afet kültürünü kuracak eylem ve kararların hızla alınması, afetin neden ve sonuçlarının unutulmaması için gerekli mekansal, idari ve hukuksal düzenlemelerin yapılması,

Bundan sonrası.....???

- Hak sahibi olamayan ve artan emlak fiyatları karşısında güvenli bir yaşam alanı bulma şansı kalmayan bir çok kentli için sosyal ve erişilebilir, güvenli ve sağlıklı konut politikaları üretilmeli ve kentlerin yeniden imarı süreçlerinde bu yapıların da üretilmesine başlanarak hak sahibi olamayacak yerel toplulukların konut edinmeleri sağlanabilmeli,
- Afet sonucunda tahrip olan tarihi ve kültürel yapıların afetten etkilenen tüm kentlerde yaygın olarak gözlenmesi bu mekanlarda kentsel dokuda ve kentsel bellekte önemli kayıplar ortaya çıkaracaktır. Belleğin korunması ve yeniden inşaa süreçlerinde kentlilerin belleğini yeniden canlandıracak yaklaşımların ortaya konmasının gerekliliği,
- Zorunlu el koyma ve riskli alan ilan etme süreçlerinde yeni mekansal, sosyo-kültürel ve ekonomik travmalar oluşması kaçınılmaz görünmektedir. Aceleyle alınan bu kararlardan geri dönülmesi gerekliliği,

Bundan sonrası.....???

❑ MİMARLIK EĞİTİMİ: Mimarlık Öğrencileri

FARKINDALIK!!!

BİLİNÇ DÜZEYİNİN ARTTIRILMASI!!!

GÖZLEM YAPABİLME – ANALİZ YAPABİLME – KARAR VEREBİLME
SÜREÇLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ!!!

Altınpark Sitesi, Antakya

istanbul'un deprem
toplanma noktalarının
büyük çoğunluğu
AVM ve gökdelen
oldu...

CAN BAYTAK

ADA MANZARASI, ŞEHİR MERKEZİNE
BEŞ DAKİKA UZAKLIK, METRO KAPIDA
ÜSTELİK DEPREM TOPLANMA
ALANINA DA ÇOK YAKIN...

NE KADAR
YAKIN?

TAM
ÜSTÜNDE!..

DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜRLER !!!